

Bydgoszcz, dnia _____ 2024 r.

Pan Czesław Siekierski
Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Szanowny Panie Ministrze,

W dniu 7 lutego 2024 r. Parlament Europejski głosował za etykietowaniem i identyfikowalnością wszystkich produktów wytwarzanych z wykorzystaniem nowych technik genetycznego modyfikowania organizmów (Nowe GMO). Parlament Europejski chce, aby konsumenci, rolnicy, producenci żywności i sprzedawcy detaliczni mogli nadal rozpoznawać, kiedy produkty wytworzone przy użyciu nowych technik genomowych (NGT) są obecne w żywności lub paszy.

Jako wiodąca firma w branży spożywczej w Polsce z radością przyjęliśmy poparcie Parlamentu Europejskiego dla pełnego etykietowania wszystkich produktów wytwarzanych z roślin NGT. Wielu naszych klientów jest sceptycznie nastawionych do produktów genetycznie modyfikowanych (GMO). Chcą sami decydować, czy zamierzają je kupić i zjeść. Mogą to zrobić tylko wtedy, gdy produkty są wyraźnie oznakowane. Nie wszyscy sygnatariusze tego listu w pełni sprzeciwiają się technikom NGT. Łączy nas jednak przekonanie, że uczciwa konkurencja wymaga zróżnicowania. Surowce i produkty, które zostały wytworzone bez zastosowania inżynierii genetycznej, są częścią zróżnicowanego rynku żywności i tak powinno pozostać. Łączy nas także przekonanie, że firmy wprowadzające nowe technologie muszą brać odpowiedzialność za swoje decyzje biznesowe. Zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci” muszą pokryć poniesione koszty, które obciążają głównie podmioty chcące wykluczyć techniki NGT ze swoich łańcuchów dostaw.

W trosce o ochronę konsumentów i uczciwą konkurencję chcemy realizować w naszych firmach przyjęty przez Parlament Europejski obowiązek etykietowania i identyfikowalności wszystkich produktów wytworzonych z użyciem technik NGT. W tym celu potrzebujemy metod wykrywania wszystkich produktów wytwarzanych przy użyciu nowych technik genomicznych, w tym także tych z kategorii 1. Firmy, które chcą wprowadzić na rynek Unii Europejskiej produkty wytworzone z użyciem NGT, muszą zatem zapewnić metody wykrywania, materiał referencyjny i dane dotyczące modyfikacji genetycznej w trakcie procedury wydawania zezwoleń. Ponadto potrzebujemy ogólnounijnej, wiążącej podstawy prawnej, na bazie której państwa członkowskie będą musiały przyjąć szczegółowe środki w zakresie współistnienia, które trwale chronią rolnictwo i przemysł spożywczy przed zanieczyszczeniem NGT kategorii 1 i 2. Tylko w ten sposób możemy zaoferować naszym klientom produkty wolne od GMO. Opowiadamy się także za możliwością wprowadzenia krajowych zakazów uprawy z wykorzystaniem NGT kategorii 1 i 2.

Prosimy o wsparcie naszej sprawy i liczymy na możliwość spotkania z Panem.

Z poważaniem,

Załącznik

Dlaczego potrzebujemy obowiązkowych analitycznych metod wykrywania NGT kategorii 1

Parlament Europejski przyjął wymóg etykietowania wszystkich produktów wytworzonych z wykorzystaniem technik NGT – a zatem także wszystkich roślin należących do kategorii 1 i produktów z nich otrzymanych. Z uwagi na zasadę uczciwej konkurencji i oczekiwania konsumentów musi istnieć możliwość sprawdzenia, czy oznakowanie odbywa się zgodnie z prawem. Wymaga to – analogicznie do obecnego systemu – analitycznych metod detekcji. W ten sposób można odkryć brakujące deklaracje, a firmy i konsumenci mogą być pewni, że produkt nieoznakowany nie zawiera żadnego składnika wytworzonego z użyciem nowych technik GMO. Organy kontrolne mogą natomiast sprawdzać przestrzeganie obowiązku etykietowania.

Możliwości metod wykrywania roślin z kategorii 1 NGT zależą w dużej mierze od dwóch czynników. Po pierwsze, od inwestycji w badania, po drugie, od regulacji prawnych. Komisja Europejska finansuje obecnie dwa projekty dotyczące rozwoju metod wykrywania na łączną kwotę 11 milionów Euro, co stanowi znaczący krok naprzód. Jednak firmy chcące wprowadzić na rynek rośliny kategorii 1 nie są jeszcze zobowiązane do przedkładania metod wykrywania, materiału referencyjnego i danych dotyczących modyfikacji genetycznych. Można jednak założyć, że posiadają metody wykrywania – po to, aby móc dochodzić swoich praw związanych z własnością intelektualną, która jest chroniona patentami.

Dlaczego potrzebujemy ogólnounijnych, wiążących środków w zakresie współistnienia

Aby w dłuższej perspektywie utrzymać rolnictwo i produkcję żywności bez GMO, potrzebujemy ogólnounijnych wiążących środków w zakresie współistnienia. Muszą one mieć zastosowanie do wszystkich produktów kategorii 1 i 2 NGT i być obowiązkowe we wszystkich państwach członkowskich. W przeciwnym razie istnieje wysokie ryzyko trwałego skażenia produktów niezawierających GMO. Konsekwencje mocno dotknęłyby producentów konwencjonalnych produktów niezawierających GMO i produktów organicznych, ponieważ zanieczyszczenie doprowadziłoby do wycofania produktów i utraty reputacji, a nawet utraty certyfikatów. Przemysł spożywczy ucierpiałby z powodu ogólnej utraty zaufania.

Aby zminimalizować ryzyko przewidywalnego skażenia, wymagana jest podstawa prawna, w oparciu o którą państwa członkowskie Unii Europejskiej mogą przyjmować krajowe i regionalne środki w zakresie współistnienia.

Aby zapewnić, że rolnictwo i produkcja żywności z GMO i bez GMO pozostaną możliwe na terenie Unii Europejskiej w perspektywie długoterminowej, potrzebny jest rejestr miejsc, wskazujący wszystkie pola, na których uprawia się rośliny przy użyciu technik NGT zarówno w celach komercyjnych jak i doświadczalnych, specyficzne dla zakładu zasady dotyczące odległości i specyfikacje dotyczące segregacji produktów z pola do produkcji żywności i sprzedaży detalicznej. Należy wprowadzić zasady odpowiedzialności, aby zapewnić rekompensatę w przypadku zanieczyszczenia, w tym fundusz kompensacyjny w przypadku niemożności zidentyfikowania zanieczyszczającego, oraz należy konsekwentnie stosować zasadę „zanieczyszczający płaci” – ci, którzy stosują nowe techniki GMO, muszą być odpowiedzialni za utrzymywanie swoich NGT poza łańcuchem dostaw i ponieść związane z tym koszty. Podmioty gospodarcze, które nie korzystają z technik NGT, nie mogą być obciążane kosztami i wymogami. W przypadku braku tego obowiązku wzrosłyby koszty produkcji konwencjonalnych i organicznych produktów niezawierających GMO. Przedsiębiorstwa produkujące żywność pożądaną przez większość konsumentów znalazłyby się w niekorzystnej sytuacji konkurencyjnej.

Dlaczego opowiadamy się za możliwością wprowadzenia krajowych i regionalnych zakazów upraw

Jak dotąd w żadnym z obecnych wniosków legislacyjnych nie dopuszczono krajowych zakazów upraw NGT kategorii 1 i 2. Zgodnie z zasadami pomocniczości i suwerenności narodowej wzywamy i apelujemy, aby państwa członkowskie mogły w dalszym ciągu decydować, czy uprawy z wykorzystaniem technik NGT mogą być uprawiane na ich terytorium lub jego części. Takie pole manewru jest szczególnie istotne tam, gdzie współistnienie obu form rolnictwa i produkcji żywności nie jest praktycznie lub ekonomicznie wykonalne.